

OBEC NOVÁ BAŠTA

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE NOVÁ BAŠTA

ZOZNAM SKRATIEK

BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
č.	číslo
DD a DSS	domov dôchodcov a domov sociálnych služieb
EÚ	Európska únia
KPSS	komunitný plán sociálnych služieb
OcÚ	Obecný úrad
NSRR	Národný strategický referenčný rámec
PRM	Program rozvoja obce
Zb.	Zbierka zákonov
Z. z.	Zbierka zákonov

ÚVOD

Komunita je tvorená jednotlivcami, tí majú svoje rodiny priateľov a spoluobčanov. Miesto, kde žijeme, pracujeme, chodíme do školy, kde nás spájajú aktivity, záujmy a medziľudské vzťahy, to je komunita.

Sociálne služby majú svoj účel, a za hlavný účel považujeme pomoc ľuďom udržať si alebo znovu získať svoje miesto v spoločnosti, v komunite, kde žijú. Sociálne služby sa týkajú každého a to je jeden z dôvodov, prečo je na verejných službách, nevynímajúc sociálne služby stále čo zlepšovať.

Komunitné plánovanie je plánované komunitou pre komunitu. Je založené na princípe, že rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú určitú lokalitu a životy ľudí, ktorí v nej žijú, je najlepšie robiť v tejto lokalite. Metóda komunitného plánovania má zaručiť, aby sa ľudia mohli slobodne zúčastňovať rozhodovania o dôležitých otázkach života spoločnosti, aby prijímané rozhodnutia zodpovedných orgánov reflektovali prania a potreby obyvateľstva a aby následné riešenia čo najefektívnejšie využili dostupné zdroje.

Plánovanie predpokladá zapojenie a aktívnu spoluprácu občanov, pretože práve oni sú v neposlednom rade tzv. užívateľmi sociálnych služieb.

Obec Nová Bašta v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení zmien a doplnkov vypracovalo Komunitný plán sociálnych služieb obce na roky 2023 - 2028. Je to strednodobý strategický dokument, ktorého cieľom je :

- > Vytvoriť podmienky na poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre všetky sociálne skupiny občanov.
- > Vytvoriť podmienky na podporu komunitného rozvoja s cieľom predchádzať vzniku nepriaznivých sociálnych situácií.
- > Podporovať udržateľný rozvoj obce s možnosťou rozširovania a skvalitňovania už existujúcich a vybudovania ďalších zariadení poskytujúcich sociálne služby.

1 TEORETICKÉ ASPEKTY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA

1.1 Definícia pojmov

- *Komunita* - lokálny útvar osídlenia, menšia sociálna jednotka, v ktorej ľudia spolupracujú, aby naplnili svoj život. Ľudia, skupiny, subjekty žijúce v lokalite (ohraničené miesto) a majúce medzi sebou vzťahy, väzby, spoločne riešia problémy, úlohy...
- *Komunitný rozvoj* - prístup k rozvoju územia, zameraný na vyvolanie pozitívnej zmeny; snaha subjektov o budovanie komunity s dôrazom na jej ekonomický rozvoj, ako aj vytvorenie a posilňovanie sociálnych väzieb a rozvoj neziskového sektora, tento proces zdôrazňuje vzájomnú spoluprácu 3 sektorov: verejného, ziskového, neziskového
- *Komunitná služba* - poskytovanie rôznych foriem podporných služieb občanom, členom komunity, ktoré taxatívne nedefinuje zákon o sociálnych službách (napr. organizovanie voľnočasových aktivít, nízkoprahové služby, skupinové aktivity..)
- *Sociálna služba* - definovaná zákonom o sociálnych službách ako odborné, obslužné a ďalšie činnosti, alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na:
 - zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby
 - vytváranie podmienok na podporu rodín s deťmi
 - predchádzanie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie resp. sociálneho vylúčenia osoby, rodiny, komunity
 - zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopností fyzickej osoby viesť samostatný život a napomôcť jej spoločenskej integrácii
- *Sociálna sieť* - v danej lokalite na sebe nezávisle existujúci poskytovatelia rôznych foriem sociálnych služieb
- *Sociálny kapitál* - je výsledok funkčnej sociálnej siete a zahŕňa pozitívne ľudské vzťahy, fungovanie, spoluprácu a dôveru všetkých aktérov (občan, inštitúcie, subjekty)
- *Občianska participácia* - vyjadruje spoluúčasť, aktívne spolupodieľanie sa občanov, verejnosti na rozhodovaní o verejných zdrojoch a s verejnými dôsledkami; chápeme ju ako efektívny nástroj na dosahovanie čo najkvalitnejších verejných rozhodnutí

1.2 Komunitné plánovanie, ciele a účastníci komunitného plánovania

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je:

- metóda plánovania sociálnych a komunitných služieb tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých obyvateľov lokality
- proces zisťovania potrieb jednotlivca, definovania finančných a nefinančných zdrojov a hľadania najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb
- je vhodný spôsob, ako začať spoluprácu v komunite a vytváranie trvalejších komunitných partnerstiev

Ciele komunitného plánovania

- posilňovanie sociálneho kapitálu (dobrých vzťahov, spolupráce a sociálnej súdržnosti) všetkých zúčastnených - obyvateľov obce, sociálnych skupín, subjektov
- vnášanie občianskej angažovanosti do správy vecí verejných
- prinášanie takých alternatív, ktoré napomôžu predchádzaniu sociálneho vylúčenia a sociálnej izolácie ohrozených jednotlivcov, rodín a skupín

Účastníci komunitného plánovania

- Zadávateľ tvorby procesu komunitného plánovania - obec a orgány obce, ktorým legislatíva ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov na území, ktoré spravujú
- Prijímateľ služby- osoba, ktorá sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácii a sociálne služby už využíva alebo na ne čaká
- Poskytovateľ služby - verejné a neverejné subjekty, ktoré v zmysle platnej legislatívy poskytujú rôzne formy sociálnych služieb
- Ďalšie organizácie - miestne organizácie, záujmové skupiny a občianske iniciatívy, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb dotýka
- Verejnosť - všetci ostatní obyvatelia žijúci na danom území, aktuálne nevyužívajúci žiadne formy sociálnych služieb

1.3 Právny základ

Zákon o sociálnych službách 448/2008 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb.

V § 80 zákona o sociálnych službách sú vymedzené pôsobnosti obce:

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o
 1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
 2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
 3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
 4. povinnosti rodičov alebo detí platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 11 a 12,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie
 1. sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízkoprahovom dennom centre,
 2. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu, v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
 3. opatrovateľskej služby,
 4. prepravnej služby,
 5. odľahčovacej služby,
 6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa,
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,
- h) uzatvára zmluvu
 1. o poskytovaní sociálnej služby,
 2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,
 3. o zabezpečení poskytovania sociálnej služby s budúcim poskytovateľom sociálnej služby podľa § 8 ods. 8,
- i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- j) môže zriaďovať, zakladat' a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,

k) je povinná poskytovať finančný príspevok podľa § 78a na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu, 13)

l) poskytuje podľa § 75 ods. 1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,

m) môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,

n) môže poskytovať podľa § 75 ods. 8 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,

o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy, finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby a s finančným príspevkom podľa § 78a,

p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene

o) a kontroluje ich plnenie,

q) vedie evidenciu

1. posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,

2. rozhodnutí podľa písmena c),

3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,

r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,

s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,

t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,

u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d),

v) môže poskytovať finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu.

V šiestej časti zákona o sociálnych službách, § 82 a § 83 ukladá obciam a mestám vypracúvať komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi sociálnych služieb a prijímateľmi sociálnych služieb v územnom obvode obce (obce)

§ 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia

(1) Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

(2) Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

(3) Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Na účel vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

§ 83 Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb

(1) Obec vypracúva komunitný plán sociálnych služieb a vyšší územný celok vypracúva koncepciu rozvoja sociálnych služieb v spolupráci

- a) s inými poskytovateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode,
- b) s prijímateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode.

(2) Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

(4) Obec a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

(5) Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje najmä

- a) analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,
- b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,

- c) analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,
- e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,
- f) spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

(6) Obec a vyšší územný celok zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby.

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je PROGRAM ROZVOJA OBCE NOVÁ BAŠTA na roky 2018 – 2023.

.

2 PROCES TVORBY KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

2.1 Proces tvorby KPSS - Iniciácia procesu:

- uznesenie obecného zastupiteľstva - Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Komunitný plán obce Nová Bašta – I. časť

Prípravná fáza:

- rokovanie s vedením obce
- jednanie komisie pre sociálne odkázané spoločenstvo

Realizačná fáza:

- začiatok práce RS-KPSS a zasadnutia riadiacej skupiny
- konštituovanie pracovných skupín
- vypracovanie, distribúcia a vyhodnotenie dotazníka pre občanov a poskytovateľov sociálnych služieb
- vypracovanie dokumentu KPSS
- zapracovanie pripomienok do dokumentu
- predloženie dokumentu na rokovanie MZ
- schválenie dokumentu MZ

2.2 Organizačné zabezpečenie tvorby KPSS -zloženie pracovného tímu

Koordinátori: **Richard Molnár – starosta**
 Mgr. Gabriel Vincze

Riadiaca a pracovná skupina:

Jakabová Mária
Pálová Denisa
Kisfaludi Ladislav
Ing. Somskői Ján

3 ANALYTICKÁ ČASŤ

3.1 Sociálno-demografická analýza obyvateľstva

3.1.1 Geografia, rozloha, poloha

Uprostred sopečného pohoria Cerová vrchovina leží v doline prítoku Gortvy obec Nová Bašta, okres Rimavská Sobota. Hoci sa prvýkrát spomína až v roku 1267 je bezpochyby staršia. V staroveku bolo toto územie osídlené viacerými kultúrami. Na území zvanom Medvesalja pod vrchom Medveš sa v 10. a 11. storočí usadila časť kmeňov starých Maďarov, ktorí sa potom rozptýlili po okolí. Dedina v minulosti patrila Hajnáčskemu hradnému panstvu. Vlastnili ju Mariássyovci, Nyáryovci a iné gemerské šľachtické rody. Jej pôvodný názov Kostolná Bašta, bol odvodený od skutočnosti, že tu sídlila farnosť pre celé okolie. Obec s opevneným kostolom bola zároveň obrannou baštou tejto oblasti. Prvý kostol zasvätený sv. Mikulášovi tu stál už pred rokom 1290. Dnešnou dominantou Novej Bašty je románsky rímskokatolícky kostol sv. Štefana z roku 1397. Niekoľkokrát bol prestavaný, čím stratil svoju pôvodnú podobu. V roku 1683 bola vypálená Turkami. Odvtedy sa postupne zaľudňovala.

Katastrálna výmera obce: 1318 ha

3.1.2 Demografické ukazovatele v obci Nová Bašta

Základným predpokladom pre určenie poskytovania sociálnych služieb pre súčasnosť aj budúcnosť sú demografické údaje odvíjajúce sa od počtu obyvateľov a jeho štruktúry.

Obec Nová Bašta s počtom obyvateľov 508 patrí k väčším obciam okresu Rimavská Sobota. Vývoj počtu obyvateľstva obce má dlhodobu nepriaznivý vývoj.

Počet obyvateľov v rokoch: muži/ženy

2018	2019	2020	2021	2022	2023	Pohlavie
246	251	250	254	261	261	M
230	237	226	227	247	247	Ž

Aktuálna veková štruktúra obyvateľov: muži/ženy

- do 15 rokov: 85

- 15 – 30 rokov: 89
- 30 – 62 rokov: 231

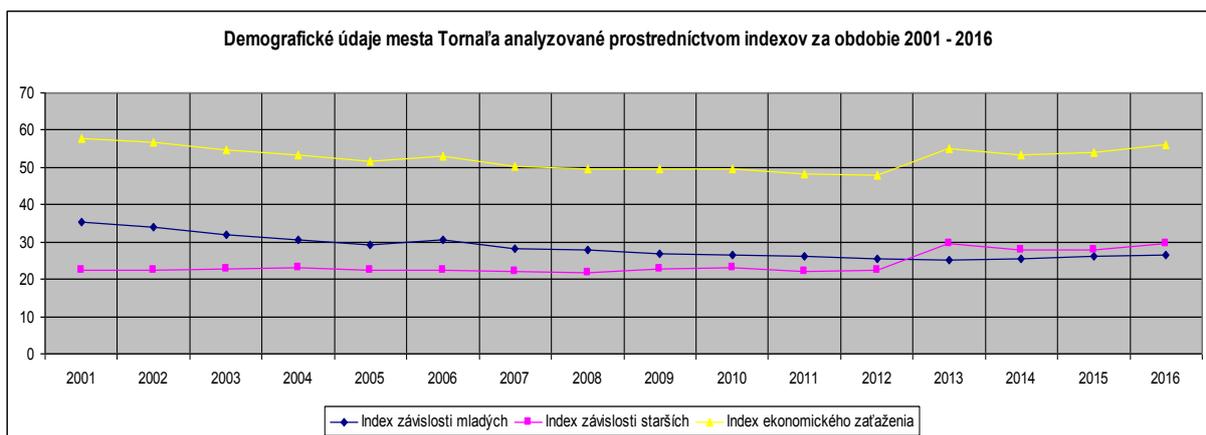
nad 62 rokov: 103

Štruktúra prírastku:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
narodení	4	7	0	4	11	-
zomrelí	14	5	10	7	13	-

Znižuje sa podiel najmladšieho obyvateľstva 0 - 14 ročných. V nasledujúcich rokoch sa predpokladá zrýchlený proces populačného starnutia v rámci celej SR, čo je charakteristické aj pre Obec Nová Bašta. Obec zažíva starnutie populácie, keď sa rodí málo detí, miera pôrodnosti je pod hranicou prirodzenej obnovy populácie, seniorov pribúda a vek, ktorého sa ľudia dožívajú, sa zvyšuje. Najvýraznejšie zmeny v hlavných vekových skupinách je možné vidieť v predproduktívnej skupine, kde je pokles počtu obyvateľov o 31 %. Kým produktívna skupina vykazuje mierne klesajúcu tendenciu, poproduktívna skupina vykazuje stúpajúcu tendenciu. Uvedené skutočnosti sa odzrkadľujú v hodnotách indexov – index starnutia a v menšej miere index závislosti starších a index ekonomického zaťaženia.

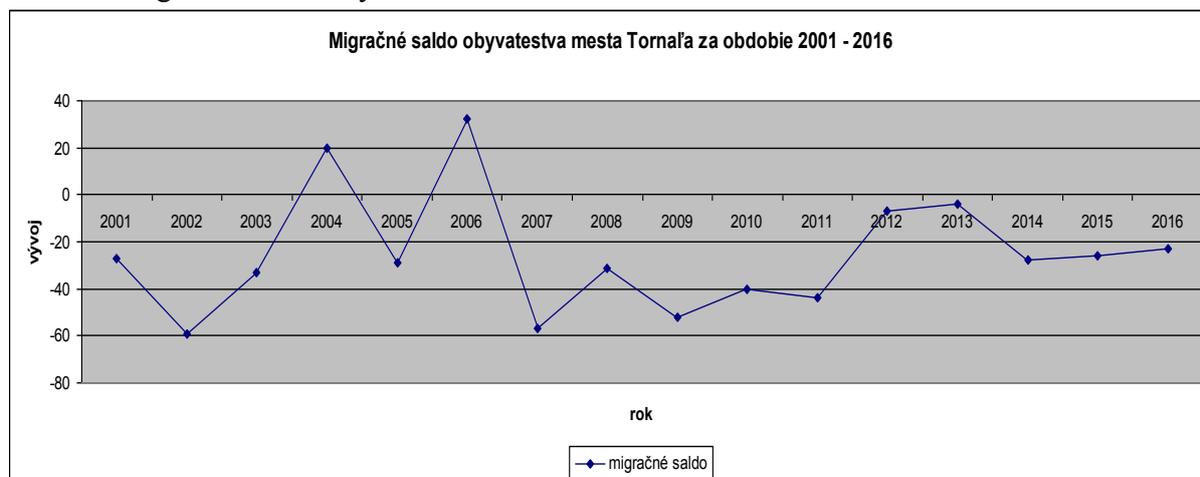
Graf 1 – Demografické údaje obce Nová Bašta analyzované prostredníctvom indexov za obdobie 2001 - 2017

Zdroj: Interné údaje obce Nová Bašta

Uvedené skutočnosti spolu s vývojom prirodzeného prírastku obyvateľstva majú dopad na pokles produkčných schopností populácie obce.

Graf 2 – Migračné saldo obyvateľstva obce Nová Bašta za obdobie 2001 - 2016

Zdroj: Interné údaje obce Nová Bašta

Údaje uvedené v grafoch za sledované obdobie poukazujú na mierny pokles počtu zomrelých pri pomerne vyrovnanom počte živonarodených, pričom prirodzený prírastok má z dlhodobého hľadiska klesajúci charakter. Záporné hodnoty sú vykazované aj v kategórii migrácie – mechanického pohybu obyvateľstva obce Nová Bašta. Vývoj migrácie v obci Nová Bašta je znázornený v grafoch č. 7 a 8. Z uvedených údajov sa dá konštatovať, že v obci Nová Bašta dlhodobo prevláda úbytok obyvateľstva, ktorý je zaznamenaný nepretržite od roku 2001.

3.1.3 Vzdelanostná štruktúra

Vzdelanostná štruktúra obce Nová Bašta je spracovaná na základe údajov získaných štatistickým úradom Slovenskej republiky v období sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2010 až 2021. Kvalitatívna stránka ľudského potenciálu je hodnotená indexom vzdelanosti a vykazuje oproti celoslovenskému priemeru ktorý je 50,93 % nižšiu hodnotu 43,27 %.

Aktuálna vzdelanostná štruktúra obyvateľov:

- bez ukončeného základného vzdelania: cca 15
- so základným vzdelaním: cca 45
- s ukončeným učňovským vzdelaním: cca 78
- s ukončeným stredným odborným vzdelaním: cca 53
- s ukončeným vzdelaním na gymnáziu (cca): cca 35
- s ukončeným vysokoškolským vzdelaním I., II., III. stupňa: cca 23

Uvedený nepriaznivý stav vyjadrený prostredníctvom indexu vzdelanosti je z časti ovplyvnený menšou možnosťou štúdia na stredných školách v obci, absenciou I. a II. vyššieho stupňa vzdelania v obci a demografickým zložením – vysoký podiel obyvateľov z marginalizovaných skupín, ktorí nejavia záujem o vzdelávanie sa.

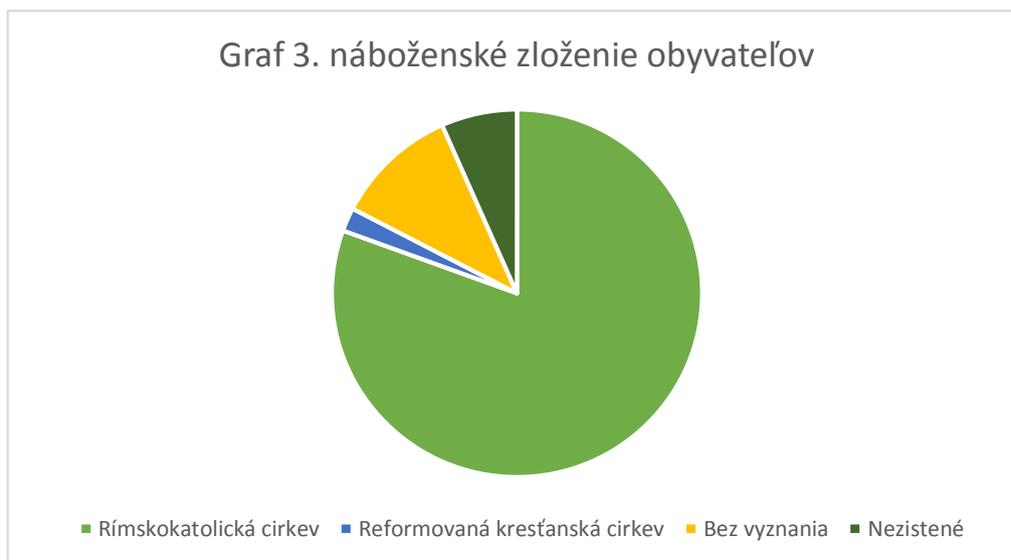
3.1.4 Národnostná štruktúra - podľa SOBD 2021

Obec Nová Bašta má stabilizovanú národnostnú štruktúru. Z výsledkov **zo sčítania obyvateľov z roku 2010 až 2021** sa k slovenskej národnosti prihlásilo – 64 - t.j. 13,25 % obyvateľov, k maďarskej národnosti 380 – t.j. 78,67 % obyvateľov, k rómskej národnosti - 24 – t.j. 4,96 % obyvateľov k českej národnosti – 5 – t.j. 1,03 % obyvateľov a 10 – t.j. 2,07 % obyvateľov neuviedlo svoju národnosť. Údaje zo sčítania obyvateľov nekorešponujú z internou štatistikou obce Nová Bašta a údajmi z Aktualizácie a doplnenia Atlasu rómskych komún na Slovensku 2005 a 2013, kde je podiel občanov rómskeho pôvodu na celkovom počte obyvateľov obce 34,30 %, čo reálne zodpovedá skutočnosti.

3.1.5 Náboženská štruktúra - podľa SOBD 2021

V obci sa hlási najviac obyvateľov ku rímskokatolíckej cirkvi – 389, t. j. 80,53% obyvateľov, členov reformovanej kresťanskej cirkvi je 10 – t.j. 2,07%. Bez vyznania je 52 – t.j 10,76%. Nezistené vierovyznanie pri SOBD 2021 bolo u 32 obyvateľov t. j. 6,62%.

Graf 3 - Náboženské zloženie obyvateľov obce Nová Bašta

3.1.6 Základná charakteristika vývoja nezamestnanosti

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
--	------	------	------	------	------	------

Počet nezamestnaných mužov a žien spolu	70	78	72	53	55	60
Počet dlhodobo nezamestnaných	35	37	39	36	38	39
Počet občanov v hmotnej núdzi	22	20	21	23	25	26
Počet nezamestnaných absolventov	2	1	3	1	2	4
Počet nezamestnaných pred dôchodkom	8	9	11	7	8	7
Počet zamestnaných pomocou aktívnej politiky trhu práce	-	-	-	-	-	-
Počet obyvateľ na aktivačných prácach	30	26	32	30	33	35
Počet obyvateľov na absolventskej praxi	1	1	1	1	2	1
Počet obyvateľov v chránených dielňach	0	0	0	0	0	0
Počet absolventov rekvalifikačných kurzov/zamestnali sa	1	1	1	1	2	1

3.1.7 Zázemie obce:

Technická infraštruktúra v obci

PLYNOVOD	VODOVOD	KANALIZÁCIA	ČOV	OBCENÝ ROZHLAS	VEREJNÉ OSVETLENIE	KÁBLOVÁ TELEVÍZIA	SEPAROVANIE ODPADU
áno	áno	nie	nie	áno	áno	nie	áno

Zázemie zdravotných služieb v obci

AMBULANCIA VŠEOBECNÉHO LEKÁRA	AMBULANCIA PEDIATRA	AMBULANCIA STOMATOLÓGA	AMBULANCIA GYNEKOLÓGA	LEKÁREŇ
áno	nie	áno	nie	Nie

Aktuálny stav: ambulanciu všeobecného lekára máme, ale momentálne p. doktorka MUDr. Vargová Silvia neordinuje len v Rimavskej Sobote, iba sestrička príde 2x do týždňa. Hľadáme nového lekára do obvodu.
Stomatologická ambulancia – OZ Dent s.r.o.

Prehľad komerčných služieb v obci

POTRAVINY	PREDAJŇA ZELENNY - OVOCIA	PREDAJŇA S TEXTILOM	PREDAJŇA S OBUVOU	Turistické ubytovacie zariadenie	OPRAVA OBUVI	OPRAVA ÁUT	CUKRÁREŇ	POHOSTINS TVO, REŠTAURÁ CIA
áno	áno	nie	nie	áno	nie	nie	nie	áno

Aktuálny stav: - v obci je jeden obchod, ale predávajú aj obuv, textil, ovocie darčeky, kuchynské potreby aj kvety.

Prehľad objektov pre kultúrne, náboženské a športové vyžitie

DETSKÉ IHRISKO, ŠPORTOVISKO	ZARIADENÉ FUTBALOVÉ IHRISKO	MULTIFUNKČNÉ IHRISKO	KULTÚRNY DOM	KNIŽNICA	GALÉRIA, KINO	AMFITEÁTER	KOSTOL
nie	áno	nie	áno	nie	nie	nie	áno

Školstvo v obci:

V obci sú: Základná škola s materskou školou s V a VJ maďarským

Vývoj počtu žiakov MŠ:

2018	2019	2020	2021	2022	2023
6	5	10	13	15	13

Vývoj počtu žiakov ZŠ:

2018	2019	2020	2021	2022	2023
18	17	15	10	20	20

Školstvo v obci: Základná škola s materskou školou s vyučovacím jazykom maďarským 1-4 ročník.

Záujmová činnosť, tretí sektor, voľnočasové zázemie v obci:

V obci pôsobia:

- Združenie dôchodcov
- MICS - mládežnícka organizácia

3.2 Poskytovanie sociálnych služieb v obci Nová Bašta

Obec Nová Bašta sa pri poskytovaní a zabezpečení sociálnych služieb riadi zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom znení /ďalej len „Zákon“/. Sociálne služby sú integrálnou súčasťou verejných služieb a z hľadiska eliminácie sociálnej exklúzie zohrávajú dominantnú úlohu. Ich postavenie ako elementárneho nástroja v štruktúre sociálnej pomoci je potrebné vnímať v širšom kontexte, pretože sú ťažiskom sociálnej politiky obce. Sociálne služby majú vychádzať z potrieb a možností danej obce a jej obyvateľov, ktoré sú špecifické a rôznorodé vo svojich formách i obsahu. Sociálnej práci v obci sa venuje samospráva obce, vyšší územný celok, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, školské zariadenia a Okresný úrad Rimavská Sobota. V oblasti sociálnej práce vyvíjajú činnosť aj mimovládne organizácie poskytujúce sociálne služby.

ANALÝZA AKTUÁLNYCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Vývoj počtu obyvateľov so zdravotným postihnutím:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet obyvateľov ZŤP	35	37	42	40	40	41
Počet imobilných obyvateľov	12	11	13	12	11	11

3.2.1 Jednorazová dávka v hmotnej núdzi

Poskytovanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi v zmysle zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi v znení neskorších predpisov a v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení pre rodiny s maloletými deťmi a pre občanov v krízových situáciách. Podmienky poskytovania pomoci sú upravené vo všeobecne záväznom nariadení obce Nová Bašta o poskytovaní jednorazovej dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky sociálnej pomoci občanom Obce Nová Bašta

3.2.2. Inštitút osobitného príjemcu:

Obec Nová Bašta realizuje inštitút osobitného príjemcu od roku 2007. Inštitút osobitného príjemcu sociálnych dávok sa využíva najmä vo vzťahu k nájomníkom - neplatičom a rodičom záškolákov

Obec vykonáva inštitút osobitného príjemcu prídavku na dieťa v zmysle zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa z dôvodu, že oprávnená osoba, ktorou je rodič dieťaťa alebo osoba, ktorej bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, nevyužíva prídavok na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. Obec vykonáva tento inštitút aj v prípade, ak z písomnej informácie školy o školskej dochádzke vyplynie, že dieťa zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky.

Obec vykonáva inštitút osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi v zmysle zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi u tých poberateľov dávky a príspevkov, u ktorých sa doterajšou výplatom dávky alebo príspevkov nedosiahol alebo zrejme nedosiahne účel, na ktorý sú dávka alebo príspevky určené.

3.2.3 Oblasť sociálnej prevencie a ochrany detí, mládeže a dospelých fyzických osôb

Sanáciu rodinného prostredia vykonáva v spolupráci s ÚPSVaR odbor sociálno-správny a školstva. V rámci sanácie sa poskytuje rodičovi dieťaťa alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, príspevok na dopravu do detského domova, príspevok na tvorbu úspor pre dieťa umiestnené v DD a úpravu a obnovu rodinných pomerov vrátane bytových a sociálnych pomerov (Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele). Obec je povinné poskytnúť príspevok na úpravu a obnovu rodinných pomerov do 1 roka od umiestnenia dieťaťa v detskom domove a po roku sa už tvoria úspory pre maloleté dieťa. Podmienky poskytnutia sú upravené vo Všeobecne záväznom nariadení obce Nová Bašta č. 10/2011 o podmienkach poskytovania finančných prostriedkov na zabezpečenie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

3.2.4 Posudková činnosť

Obec Nová Bašta v zmysle zákonov 448/2008 Z.z. a 369/1990 Zb v znení neskorších zmien a doplnkov v rámci svojej pôsobnosti rozhoduje o odkázanosti na sociálnu službu u tých občanov obce, ktorí si riešia nepriaznivú sociálnu situáciu z dôvodu ťažkého

zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Odkázanosť fyzickej osoby sa zisťuje lekárskou a sociálnou posudkovou činnosťou. Na základe lekárskeho posudku a sociálneho posudku, obec vyhotoví posudok o odkázanosti na sociálnu službu a vydá rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu. Po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu môže fyzická osoba podať obci písomnú žiadosť o uzavretie zmluvy o poskytovaní respektíve zabezpečovaní sociálnej služby.

Uvedené sociálne služby v závislosti od druhu sociálnej služby obec zabezpečuje prostredníctvom svojich zamestnancov alebo iných verejných a neverejných poskytovateľov na základe výberu občana.

3.2.5 Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je terénna forma sociálnej služby, ktorou sa poskytuje nevyhnutná starostlivosť na určitý čas do doby trvania podmienok pre poskytovanie opatrovateľskej služby.

Podmienky poskytovania opatrovateľskej služby:

Opatrovateľskú službu možno poskytovať fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II. a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 Zákona o sociálnych službách.

Rozsah úkonov sebaobsluhy, úkonov starostlivosti o domácnosť a základných sociálnych aktivít na základe sociálnej posudkovej činnosti určuje obec v hodinách v súlade so stupňom odkázanosti fyzickej osoby posúdenej podľa prílohy č. 3 Zákona o sociálnych službách.

Opatrovateľskú službu obec neposkytuje.

3.2.7 Sociálna inklúzia marginalizovaných rómskych komunít

V záujme podpory procesu sociálnej inklúzie marginalizovaných rómskych komunít Obec Nová Bašta volí relevantné postupy a realizuje aktivity individuálne a taktiež v súčinnosti s kľúčovými partnermi pôsobiacimi na úrovni obce, okresu i kraja. Aj keď je absencia mimovládnych organizácií, ktoré by systematicky pracovali s rómskou komunitou viditeľná, obec vyvíja intenzívnu iniciatívu pri realizácii podporných mechanizmov posilňujúcich integračné snahy.

Rómske osídlenia sa líšia od majoritnej populácie reprodukčným správaním, zaznamenaná je vyššia pôrodnosť, viacdetné rodiny, mladší vek prvorodičiek, nízka vzdelanostná úroveň, vysoká miera nezamestnanosti a zvýšená miera neprispôsobivosti. Táto zložka obyvateľstva obce Nová Bašta vykazuje zvýšený podiel na celkovom počte obyvateľov. Z dlhodobého hľadiska je potrebné venovať zvýšenú pozornosť práve tejto skupine obyvateľstva.

3.2.8 Terénna sociálna práca v obci

V obci Nová Bašta sa od 01.06.2018 vykonáva terénna sociálna práca na základe účasti v národnom projekte Terénna sociálna práca v obciach I realizovanom Implementačnou agentúrou MPSVR SR, vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. Zámerom projektu je zlepšenie sociálnej situácie ľudí ohrozených sociálnym vylúčením prostredníctvom zabezpečenia terénnej sociálnej práce za pomoci terénnych sociálnych pracovníkov a terénnych pracovníkov poskytujúcich pomoc obyvateľom obce, ktorí sa ocitli v sociálnej a hmotnej núdzi, nezamestnaným, rodinám s malými deťmi a seniorom s osobitným zreteľom na segregované a sociálne vylúčené komunity. Cieľom je zvýšenie účasti najviac znevýhodnených a ohrozených osôb na živote spoločnosti, zlepšenie ich možností vstupu na trh práce, zlepšenie prístupu k poskytovaným službám a komplexná integrácia do spoločnosti. Realizáciu projektu organizačne zabezpečuje odbor sociálno-správny a školstva.

Sféra terénnej sociálnej práce zahŕňa činnosti a aktivity, ktoré sú realizované s cieľom zlepšiť životnú situáciu a integrovať do spoločnosti osoby ohrozené sociálnym vylúčením s dôrazom na marginalizované rómske komunity prostredníctvom jedného terénneho sociálneho pracovníka a jedného terénneho pracovníka.

3.3 Bývanie a bytová politika

V súvislosti s bytovou politikou Obec Nová Bašta dlhodobo eviduje značný nepomer medzi záujmom obyvateľov o obecné byty a možnosťami samosprávy uspokojovať ich požiadavky pridelením bytov do nájmu, pretože väčšina bytového fondu v obci je v osobnom vlastníctve a obecných bytov je už pomerne málo. Evidenciu bytov vykonáva obec Nová Bašta:

- vedenie evidencie žiadateľov o pridelenie bytu a obytnej miestnosti,
- príprava podkladov pre výber uchádzačov z evidencie žiadateľov do poradovníka v spolupráci s komisiou bytovej politiky,

- vyhotovenie súhlasu na uzatvorenie nájomnej zmluvy na byt a obytnú miestnosť,
- vedenie evidencie obsadenosti bytového fondu, ktorý je súčasťou majetku vo vlastníctve obce.

Obec Nová Bašta má spracované Všeobecne záväzné nariadenie Obce Nová Bašta o kritériách pridelovania a správy nájomných bytov s nižším štandardom v bytových domoch obstaraných z verejných prostriedkov na účely podpory sociálneho bývania

Zákon č. 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v § 21 vymedzuje pojem sociálne bývanie ako bývanie obstarané s použitím verejných prostriedkov určené na primerané a ľudsky dôstojné bývanie fyzických osôb, ktoré si nemôžu obstarat' bývanie vlastným pričinením a spĺňajú podmienky podľa tohto zákona. Sociálne bývanie je aj bývanie alebo ubytovanie financované s použitím verejných prostriedkov a poskytované v rámci starostlivosti podľa osobitných predpisov. Finančná a materiálna dostupnosť bývania vrátane štandardov spojených s bývaním je obzvlášť pre obyvateľov nízkopríjmových skupín, z ktorých sú mnohí závislí na príjmoch zo sociálneho systému, značným problémom.

Obec Nová Bašta dlhodobo vyvíja iniciatívu pri riešení problematiky bývania marginalizovaných skupín obyvateľstva, čo potvrdzuje aj úsilie vytvárať podmienky pre občanov, ktorí sa ocitnú v krízovej situácii z dôvodu straty bývania.

Prehľad domového a bytového fondu:

RODINNÉ DOMY			BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH	
TRVALO OBÝVANÉ	PRECHODNE OBÝVANÉ	NEOBÝVANÉ	OBECNÉ BYTY	SÚKROMNÉ BYTY
147	10	64	4	0

Vek domového fondu:

POSTAVENÉ V ROKOCH				
do 1919	1920 – 1970	1971 - 1999	2000 – 2022	2022 – 2023
83	100	35	2	1

3.4 Analýza potrieb občanov a prijímateľov sociálnych služieb

V rámci prípravy Komunitného plánu sociálnych služieb obce Nová Bašta bolo potrebné zistiť postoje a názory obyvateľov obce na už existujúce sociálne služby, služby, ktoré obyvatelia považujú za dôležité a nevyhnutné do budúcnosti. Samotný prieskum bol realizovaný formou dotazníkov v termíne od 01.05. 2018 do 30.06.2018.

Obyvatelia obce boli informovaní o možnosti zapojiť sa do prieskumu najmä prostredníctvom webstránky obce Nová Bašta, kde bol dotazník k dispozícii v elektronickej podobe, prostredníctvom obecného rozhlasu, osobným kontaktovaním, ako aj prostredníctvom poslancov Obecného zastupiteľstva. Vyplnené dotazníky mohli občania doručiť poštou alebo osobne na adresu úradu.

Medzi hlavné okruhy otázok prieskumu patrili:

- socio-demografické znaky respondentov,
- príslušnosť k obecnej lokalite,
- sociálne a komunitné služby, ktorých rozvoj považujú obyvatelia za dôležité do budúcnosti,
- prieskum spokojnosti s kvalitou života v obci,
- forma informovania o sociálnych službách v obci,
- chýbajúce aktivity v oblasti prevencie rizikových javov,
- podnety, postrehy a námety na skvalitnenie služieb v obci.

Forma prieskumu, jeho obsah, ako aj vizuálna podoba bola tvorená a odsúhlasená členmi komisie pre otázky sociálne odkázaného spoločenstva. Dotazník pozostával z nasledovných častí:

- úvod dotazníka, v ktorom sme informovali obyvateľov obce o jeho zmysle a použití,
- kvótne znaky respondentov /pohlavie, vek, príslušnosť k mestskej časti/,
- ďalšie socio-demografické faktory respondentov /sociálne postavenie a sociálne kategórie/,

- jadro dotazníka tvorili otázky o sociálnych službách, ktorých rozvoj považujú obyvatelia za dôležité do budúcnosti,
- prieskum spokojnosti s kvalitou života v obci,
- forma informovania o sociálnych službách v obci,
- chýbajúce aktivity v oblasti prevencie rizikových javov,
- podnety, postrehy a námety na skvalitnenie služieb v obci,
- záver dotazníka tvorili informácie o mieste, kde je možné vyplnené dotazníky odovzdať a poďakovanie

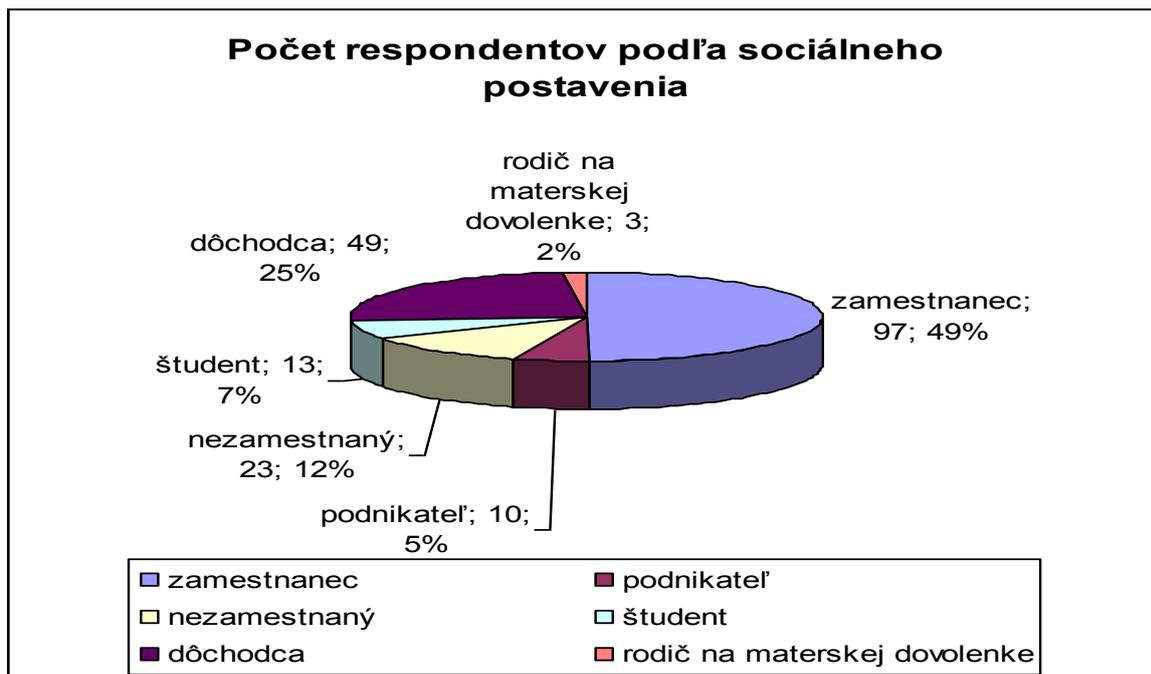
Výsledky prieskumu o sociálnych službách v obci Nová Bašta pre obyvateľov

Graf 4 – Respondenti podľa pohlavia

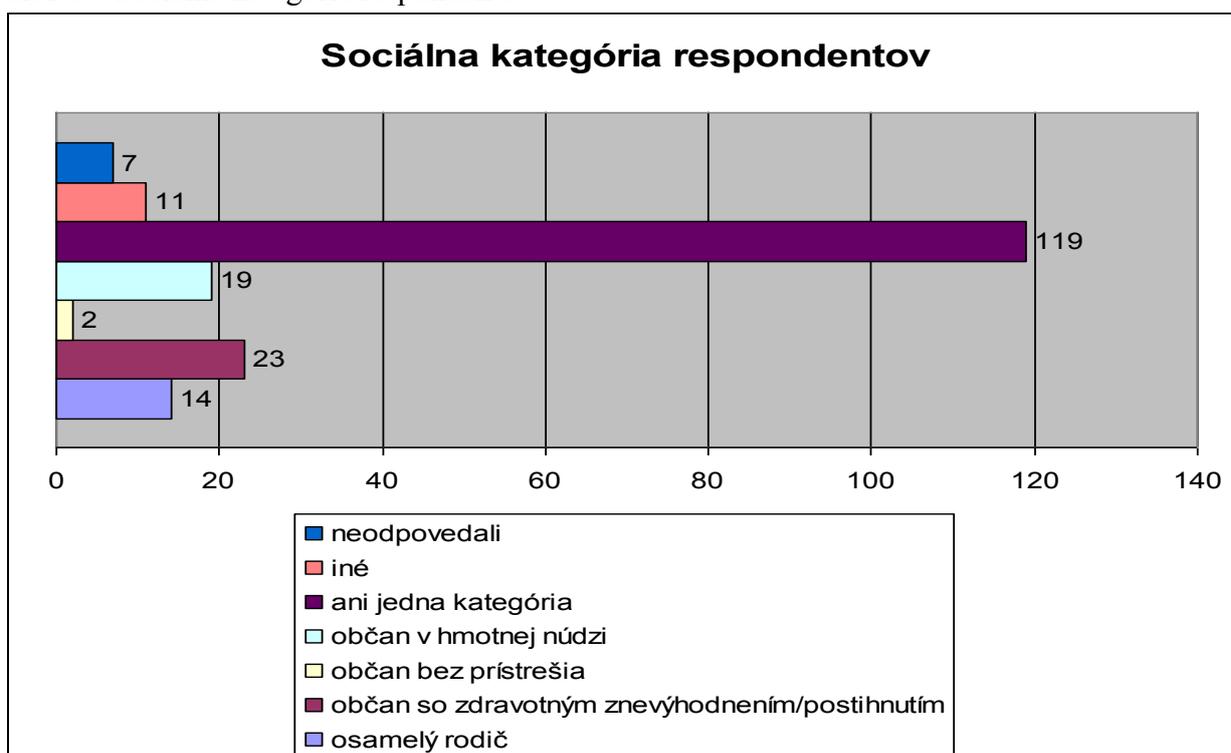
Do prieskumu sa zapojilo 195 obyvateľov, z čoho bolo 110 žien a 85 mužov.

Graf 5 – Počet respondentov podľa sociálneho postavenia

V otázke č. 5 sme sa pýtali repondentov na sociálnu kategóriu, ktorá sa ich týka. Najviac občanov uviedlo, že momentálne sa ich netýka ani jedna zo spomenutých kategórií, na otázku neodpovedalo 7 respondentov a odpoveď iné označilo 11 respondentov (prevažne bola odpoveď študent a matka s maloletým dieťaťom, a niektoré odpovede neboli špecifikované).

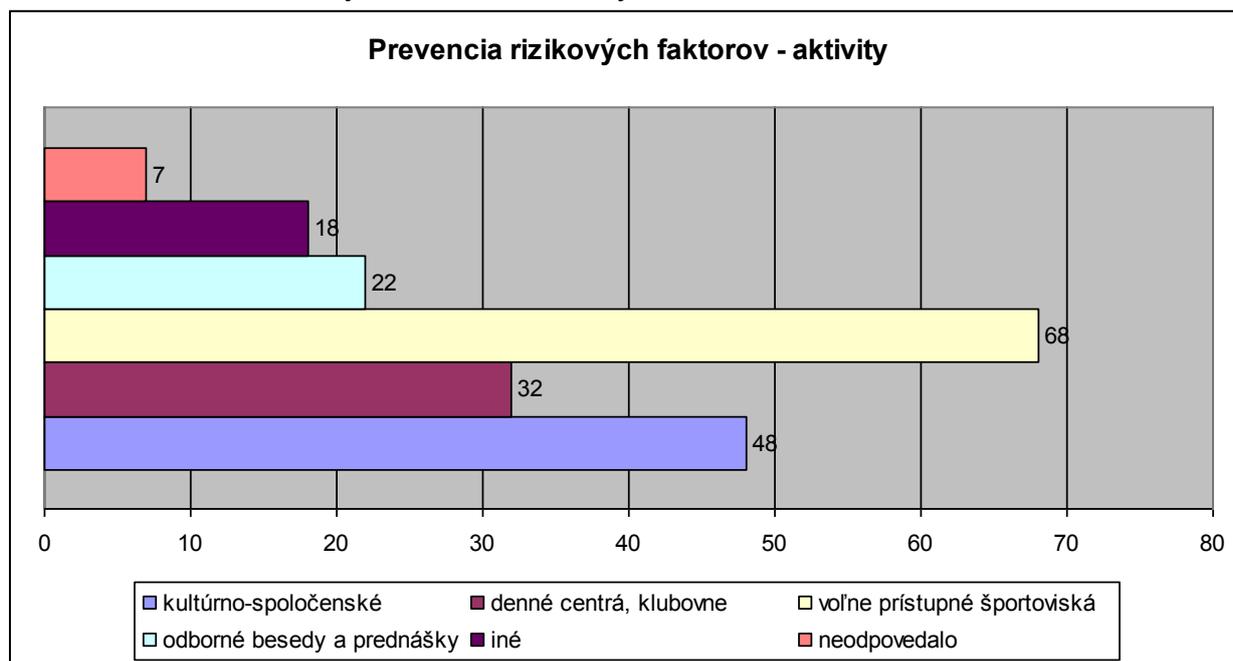
Graf 6 – Sociálna kategória respondentov

V otázke č. 6 sme sa pýtali na spokojnosť s kvalitou života – službami v obci Nová Bašta. Až 45,64 % respondentov uviedlo, že sú skôr nespokojní s kvalitou života v obci; 12,82 % respondentov je určite nespokojných; 26,15 % respondentov je skôr spokojných; 4,61% respondentov je určite spokojných, 8,72 % respondentov sa nevedelo vyjadriť a štyria respondenti neodpovedali na otázku.

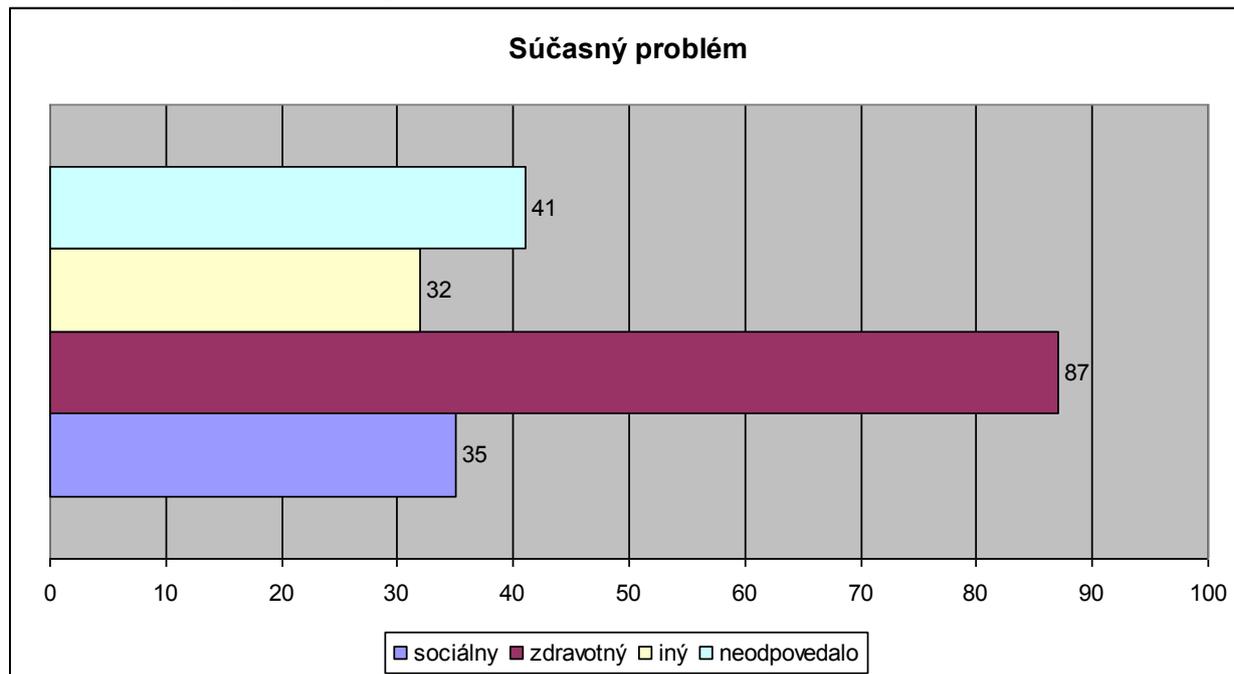
V otázke č. 7 sme sa pýtali na nedostatočné oblasti prevencie rizikových javov - aktivity. 34, 87 % respondentov označilo voľne prístupné športoviská, ihriská a miesta na hranie pre deti; 24,61 % respondentov označilo odpoveď kultúrno-spoločenské (výstavy, koncert, kino, divadlo); 16,41 % respondentov označilo aktivitu denné centrá, klubovne s možnosťou organizovania krúžkov a iných aktivít; 11,28 % respondentov označilo aktivity typu odborné besedy a prednášky; 9,23 % respondentov označilo iné možnosti, ale bližšie nešpecifikovali a 7 respondentov na otázku neodpovedalo.

Graf 7 - Prevencia rizikových faktorov - aktivity

V otázke č. 9 sme sa respondentov pýtali na ich súčasný problém. 7,18 % respondentov uviedlo, že majú sociálny problém; 44,16 % respondentov uviedlo, že majú zdravotné problémy; 16,41 % respondentov uviedlo, že majú iné problémy (bližšia špecifikácia – osamelosť, nedostatočné príležitosti pre šport, nespokojnosť s kvalitou kúpaliska). 41 respondentov na otázku neodpovedalo.

Graf 8 – Súčasný problém respondneta

V otázke č. 9 sme sa respondentov pýtali na to, čo im našom obci najviac prekáža alebo nevyhovuje. Bolo možné uviesť aj viac odpovedí. Zostavili sme kategórie odpovedí, ktoré bolo možné z hľadiska podobnosti zaradiť spolu. Za najzávažnejší problém považujú občania nedostatočné služby v oblasti zdravotnej starostlivosti – absencia lekárov špecialistov, stav životného prostredia – nečistota v obci, nedisciplinovanosť psíčkarov, nedostatočnú infraštruktúru, konkrétne kanalizáciu, a problémy súvisiace s dopravou - autobusová stanica, kvalita miestnych komunikácií a chodníkov, nedostatok parkovacích miest.

Tabuľka 8 – Čo najviac nevyhovuje respondentom

Navrhovaná kategória	Počet	Umiestnenie podľa počtu
Bezpečnosť v obci (chýbajúca MsP, častejšie hliadkovanie zo strany PZ)	7	10.
Doprava (autobusová stanica, kvalita miestnych komunikácií a chodníkov, nedostatok parkovacích miest)	42	4.
Infraštruktúra (kanalizácia)	43	3.
Malé obecné služby (aktivačné práce)	9	8.
Nezamestnanosť (nedostatok pracovných príležitostí)	8	9.
Otváracie doby	5	12.

Rómska komunita	28	6.
Sociálne služby (opatrovateľská služba)	30	7.
Trávenie voľného času a šport (kúpalisko, detské ihriská, športový areál, telocvičňa)	39	5.
Vzdelávanie	6	11.
Zdravotná starostlivosť (lekári – špecialisti)	98	1.
Životné prostredie (nečistota v obci, venčenie psov, exkrementy)	56	2.
Neodpovedalo	32	

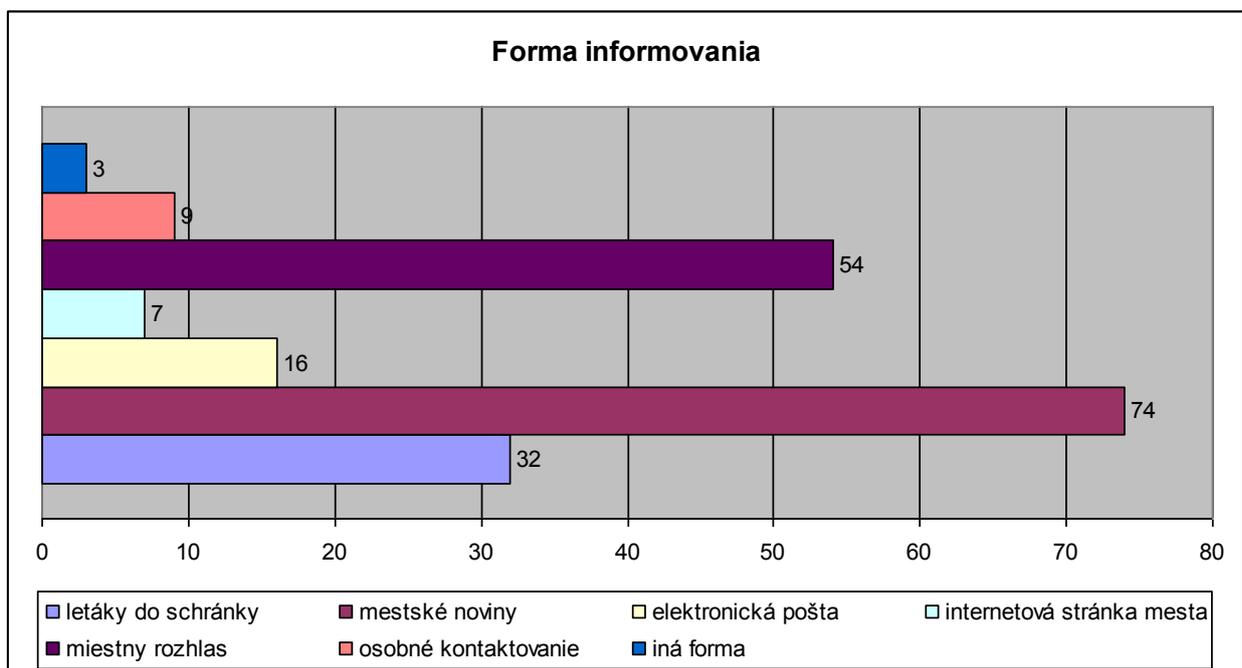
V otázke č. 10 sme sa respondentov pýtali, čo by navrhovali zlepšiť. Opätovne bolo možné uviesť viac odpovedí, na základe ktorých sme zostavili poradie podľa kategórií ako v otázke č. 9. Respondenti navrhovali v prvom rade zlepšiť zdravotnú starostlivosť v obci, na druhom mieste bolo skvalitnenie dopravy - autobusová stanica, kvalita miestnych komunikácií a chodníkov, nedostatok parkovacích miest a na treťom mieste infraštruktúra – kanalizácia.

Tabuľka 9 – Návrhy na zlepšenie

Navrhovaná kategória	Počet	Umiestnenie podľa počtu
Bezpečnosť v obci (chýbajúca MsP, častejšie hliadkovanie zo strany PZ)	7	10.
Doprava (autobusová stanica, kvalita miestnych komunikácií a chodníkov, nedostatok parkovacích miest)	42	4.
Infraštruktúra (kanalizácia)	43	3.
Malé obecné služby (aktivačné práce)	9	8.
Nezamestnanosť (nedostatok pracovných príležitostí)	8	9.
Otváracie doby	5	12.
Rómska komunita	28	6.
Sociálne služby (opatrovateľská služba)	30	7.
Trávenie voľného času a šport (kúpalisko, detské ihriská, športový areál, telocvičňa)	39	5.
Vzdelávanie	6	11.
Zdravotná starostlivosť (lekári – špecialisti)	98	1.
Životné prostredie (nečistota v obci, venčenie psov, exkrementy)	56	2.

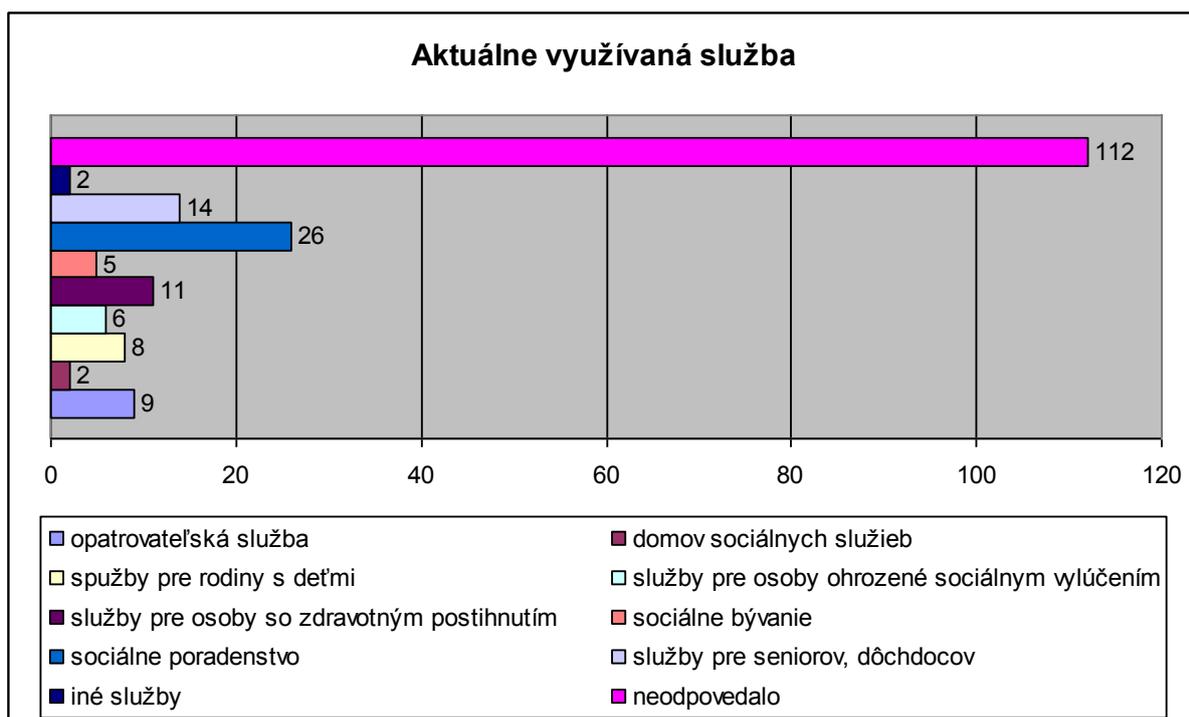
V otázke č. 11 sme sa respondentov pýtali akú formu informovania o poskytnutých službách v obci Nová Bašta by privítali. 37,95 % respondentov by uvítalo informovanie prostredníctvom mestských novín; 27,69 % prostredníctvom obecného rozhlasu; 13,85 % formou letákov do schránky; 8,2 % elektronickou poštou cca 4 % by uvítali formu osobného kontaktovania a prostredníctvom internetovej stránky obce, iné formu navrhli 3 respondenti – sociálne siete a občianske fóra.

Graf 9 – Forma informovania

V otázke č. 12 sme sa pýtali, akú službu v súčasnosti respondenti využívajú. Túto otázku bolo problematické vyhodnotiť, nakoľko až 112 respondentov na ňu neodpovedalo alebo uviedlo, že žiadnu. Najviac respondentov uviedlo, že využívajú sociálne poradenstvo, následne služby pre seniorov a dôchodcov a opatrovateľskú službu uviedlo skoro na rovnakej úrovni rovnaký počet respondentov ako služby pre rodiny s deťmi.

Graf 10 – Aktuálne využívaná služba

V otázke č. 13 sme sa respondentov pýtali na ich názor, ktorú službu alebo služby považujú do budúcnosti v obci na najdôležitejšiu. Zostavili sme tabuľku podľa početnosti odpovedí nasledovne:

Tabuľka 12 - Najdôležitejšia služba do budúcnosti

Služby pre seniorov a dôchodcov, opatrovateľská služba	31
Služby pre rodiny s deťmi	25
Zdravotné služby	24
Kúpalisko	22
Doprava – kvalita ciest, chodníkov, parkovacie miesta	21
Infraštruktúra - kanalizácia	21
Bezpečnosť v obci – zriadenie obecnej polície	11
Nové pracovné príležitosti	10
Sociálne bývanie a bývanie pre mladých	5
Športové vyžitie – kolkáreň, telocvičňa, plaváreň, zimný štadión	4
Služby pre osoby so zdravotným postihnutím	4
Školstvo	3
Životné prostredie – zeleň	3
Práca s rómskou komunitou	2

Služby – pracovňa čistiareň	1
neodpovedalo	8

3.5 SWOT analýza

Tabuľka 13 – SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

<ul style="list-style-type: none"> - kvalita a profesionálny prístup odborníkov v existujúcich inštitúciách na území obce - dostupná ponuka základného poradenstva pre občanov - široká škála činností občianskych, záujmových združení a ostatných subjektov a ich záujem participovať na rozvoji služieb pre občanov - primeraná ponuka voľnočasových aktivít pre cieľové skupiny detí, mládež a seniorov - adresnosť a efektívnosť poskytovania sociálnych služieb 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok kapacít v pobytových zariadeniach sociálnych služieb - nedostatok bytov s nižším štandardom - nedostatok pracovných príležitostí pre občanov obce - nedostatok psychoterapeutov poskytujúcich služby bezplatne - nezáujem a nespolupráca rodičov detí s rizikovým správaním s príslušnými inštitúciami /školy, ÚPSVaR, OcÚ/ - vysoký podiel obyvateľov so sociálnymi problémami a spolužitím v komunite - chýbajúca bezbariérovosť úradov a verejných priestorov - nedostatočné využívanie grantov - chýbajúce komunitné centrum - nedostatočný počet terénnych sociálnych pracovníkov, streetworkerov - nedostatok služieb pre rodinu v kríze a pre zdravotne znevýhodnených občanov obce - neexistencia jasne definovaných priorít obce v sociálnej oblasti
--	---

Príležitosti	Ohrozenia
--------------	-----------

<ul style="list-style-type: none"> - snaha o skvalitnenie a rozšírenie ponuky služieb pre občanov obce - záujem klientov o sociálne služby - vytvorenie KPSS, realizácia jeho výstupov v samospráve a pravidelný monitoring a aktualizácia - snaha o zvýšenie informovanosti a propagácie poskytovateľov sociálnych a komunitných služieb a ich činnosti na území obce - sieťovanie a skvalitňovanie spolupráce medzi samosprávou a subjektami, poskytovateľmi služieb - možnosť efektívneho využívania voľne dostupných nebytových priestorov, ihrísk í - pravidelná komunikácia subjektov s orgánmi samosprávy o fungovaní sociálnych služieb v obci - zvyšovanie odbornosti pracovníkov v sociálnych a komunitných službách - existencia externých finančných zdrojov- štrukturálne fondy EÚ, štátne a súkromné granty - podpora a rozvoj dobrovoľníctva a svojpomocného riešenia problémov - koordinácia pomoci - systémové riešenia prostredníctvom definovania priorít a ich dlhodobého napĺňania 	<ul style="list-style-type: none"> - syndróm vyhorenia pracovníkov SaKS - nezáujem prijímateľov, ich rezignácia a ľahostajnosť riešiť vlastnú nepriaznivú sociálnu situáciu - nedostatok finančných prostriedkov na úrovni samosprávy a neverejných poskytovateľov na výkon sociálnych služieb a ich nestabilita - zneužívanie sociálnych výhod, malá adresnosť sociálnych služieb - nepriaznivý demografický vývoj, starnutie populácie a nárast počtu osôb so zdravotným znevýhodnením - zdĺhavý a náročný postup pri uchádzaní s^ o službu - odchod mladých a vzdelaných ľudí v dôsledku nedostatku vhodných pracovných príležitostí - nedostatočný záujem väčšiny obyvateľov zapájať sa do vecí verejných - málo aktívny prístup rodičov vo vyhľadávaní ponúk pre deti a mládež - nárast sociálno - patologických javov v komunite - demotivujúci sociálny systém
--	--

4 STRATEGICKÁ ČASŤ

Súčasná sociálna práca zdôrazňuje potrebu vnímania a poskytovania sociálnych služieb a verejnoprospešných služieb pre občanov s dôrazom na systémovosť a komplexnosť. Jedným z efektívnych nástrojov, ktorým môže mapovať sociálnu situáciu komunity a hľadať vhodné a adekvátne riešenia problémov, je proces plánovania komunitného rozvoja s účasťou čo najširšej odbornej a laickej verejnosti žijúcej v danej lokalite.

Iniciovanie a realizovanie tohto procesu je zároveň vytváraním strategického komunitného partnerstva, v ktorom sú zainteresované miestne pôsobiace verejné, štátne, mimovládne i ziskové subjekty, inštitúcie a poskytovatelia.

Tvorcovia rozvojového plánu pomenúvajú potrebu smerovania sociálnych a komunitných služieb v danej lokalite. Komunitné plánovanie sociálnych služieb zahŕňa aktualizovanie a analýzu socio-demografického stavu komunity, pravidelné zisťovanie a identifikovanie potrieb jednotlivcov z pohľadu ich začlenenia sa do niektorej z cieľovej sociálnej skupiny a predovšetkým vypracovanie modelu riešenia problémov a rozvoja sociálnej infraštruktúry v komunite.

Cieľom komunitného plánovania sociálnych a komunitných služieb na území obce Nová Bašta je nastavenie nového konceptu poskytovania sociálnych služieb pre jej obyvateľov. Môžeme konštatovať, že týmto komunitným plánom bude začatá transformácia poskytovaných služieb v súlade s platnou legislatívou. Ide o otvorený proces - plnenie úloh a realizovanie aktivít bude neustále monitorované, vyhodnocované a aktuálne dopĺňané. Predpokladáme, že oblasť sociálnej politiky bude vplyvom celospoločenských udalostí i naďalej tvarovaná. Z uvedeného dôvodu zdôrazňujeme potrebu aktualizácie a reagovanie nielen na udalosti v komunite, ale aj na aktuálne legislatívne zmeny. V oblasti vzniku a rozširovania služieb pre občanov môžeme z pohľadu členenia hovoriť o všeobecnom koncepte rozvoja sociálnych služieb, ktorý zahŕňa definovanie priorít, cieľov a úloh na všetkých úrovniach a to všeobecne, parciálne a o špecifickom koncepte rozvoja sociálnych služieb, ktorý identifikuje vyššie menované definovania z pohľadu každej zo štyroch určených cieľových sociálnych skupín: Rodina, mládež a deti; Seniori; Osoby so zdravotným obmedzením a zdravotným postihnutím; Osoby sociálne vylúčené.

4.1 Cieľová skupina Rodina, deti a mládež

Rodina formuje charakter človeka, umožňuje osvojovanie si hodnôt ako najcennejšieho potenciálu človeka a je najdôležitejšou sociálnou skupinou, je ekonomickou a sociálnou bunkou spoločnosti. Funkčná rodina dokáže svojim členom zabezpečiť základné potreby a všestranný vývin. Základná charakteristika zdravej rodiny: vysoký stupeň súdržnosti a spolupráce v rodine, pozitívne emočné vzťahy, otvorená komunikácia, vzájomný rešpekt všetkých členov, premenlivá deľba rol, dynamika vzťahov, schopnosť rodiny prekonávať záťažové a konfliktné situácie, opora rodiny v širšom sociálnom zázemí.

Ak rodina nie je schopná riešiť svoje problémy sama, vlastnými silami, je potrebná pomoc iných. Je preto veľmi dôležité, aby v prípade potreby, keď sa rodina ocitne v problémovej situácii, existoval mechanizmus s dostatočným množstvom efektívnych, účinných prostriedkov pomoci. Práve tu sa začína priestor pre komunitné a sociálne služby.

Cieľová skupina Rodina, deti a mládež zahŕňa: rodinu s deťmi, neúplnú rodinu, rozvrátenú rodinu, rodinu postihnutú sociálno-patologickými javmi, náhradnú rodinu, rodinu s nízkou sociálnou, kultúrnou úrovňou vrátane detí a mládeže.

4.2 Cieľová skupina Seniori

Seniori predstavujú časť populácie s diferencovanými potrebami a záujmami. Sú to potreby a záujmy v sociálno-ekonomickej sfére, akými sú sociálne poistenie a zabezpečenie, dôchodkové zabezpečenie, služby a dávky sociálnej starostlivosti, zdravotníctvo, bývanie, kultúra, zamestnanosť, ekonomika. V neposlednom rade sú to záujmy v oblasti psychologicko-spoločenskej sféry, akými sú účasť na riadení spoločnosti, duchovný život, bezpečnosť, voľnočasové aktivity. Veľká skupina seniorov je vytláčaná na okraj spoločenského diania. Starší človek má pritom právo na život v bezpečí a vo vážnosti, má právo na rozvoj svojej osobnosti, poskytnutie pomoci vychádzajúcej z jeho potrieb a zdravotného stavu.

Charakteristika cieľovej skupiny SENIORI

Svetová zdravotnícka organizácia - WHO člení obdobie života človeka:

0 - 14 rokov detský vek

15 - 29 rokov mladý vek

30 - 44 rokov dospelý vek

45 - 59 rokov stredný vek

60 - 74 rokov starší vek (presénium)

75 - 89 rokov starý vek (sénium)

nad 90 rokov dlhovekosť

4.3 Cieľová skupina Občania so zdravotným znevýhodnením a postihnutím

Osoby so zdravotným postihnutím sú občania s dlhodobými telesnými, mentálnymi, intelektuálnymi alebo zmyslovými postihnutiami, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môžu brániť ich plnému a účinnému zapojeniu sa do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými.

Medzi osoby so zdravotným obmedzením zaraďujeme občanov postihnutých civilizačnými ochoreniami. Pojmom civilizačné choroby označujeme také ochorenia, ktoré sa v ľudskej populácii veľmi rozšírili a stávajú sa častou príčinou úmrtí. Globálnym problémom sa stávajú nielen preto, že sa často vyskytujú, ale aj z hľadísk, ktoré ich spôsobujú. Medzi civilizačné choroby zaraďujeme obezitu, cukrovku, vysoký krvný tlak, artériosklerózu, srdcový infarkt, rakovinu, drogové závislosti a iné.

Na základe týchto charakteristík môžeme povedať, že ide o časť populácie, ktorá potrebuje pomoc pri prispôbovaní sa bežným nárokom života, nakoľko hendikep je spojený s obmedzenou pracovnou schopnosťou, zvýšenými nárokmi na zdravotnícku a sociálnu starostlivosť s podstatne zníženou kvalitou života.

- podľa WHO: nadradený termín pre poruchu (ang. impairment), obmedzený aktivity [= staršie: dizabilita/obmedzenie (ang. disability)] a obmedzenie participácie [= staršie: hendikep/sociálne znevýhodnenie (ang. handicap)]

(ang. disability) podľa dokumentu Štandardné pravidlá na vytváranie rovnakých príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím (OSN): rôzne funkčné obmedzenia vyskytujúce sa v akejkoľvek populácii k akejkoľvek krajine sveta. Ľudia môžu byť postihnutí fyzicky, rozumovo, zmyslovo, zlým zdravotným stavom alebo mentálnou chorobou, a to trvalo alebo dočasne.

Zdravotné postihnutie (disability)

Zdravotné postihnutie je výsledkom poruchy telesnej štruktúry alebo telesnej funkcie, ktorá má dlhodobé následky a znamená obmedzenie činnosti a obmedzenia pri zapojení sa do životných funkcií. Významný vplyv na obmedzenie aktivít a participáciu majú faktory vonkajšieho životného prostredia (§ 9 Stanov NROZP v SR).

Na účely Zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti je občanom so zdravotným postihnutím občan uznaný za invalidného občana alebo občan, ktorý má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 20 %, ale najviac o 40 %.

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov, presne definuje, kto je „občan so zdravotným postihnutím“ /paragraf 9 tohto zákona/: Občan so zdravotným postihnutím je:

(1) Občan so zdravotným postihnutím na účely tohto zákona je:

a) občan uznaný za invalidného občana podľa osobitného predpisu, /§ 71 Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení/.

občan, ktorý má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 20 %, ale

najviac o 40 % podľa osobitného predpisu. /Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení/

(2) Občan so zdravotným postihnutím preukazuje invaliditu a percentuálnu mieru poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z dôvodu telesnej poruchy, duševnej poruchy alebo poruchy správania posudkom Sociálnej poisťovne alebo posudkom útvaru sociálneho zabezpečenia podľa osobitného predpisu.

Podľa tohto zákona ním je ten občan, ktorý bol uznaný za invalidného podľa § 71 Zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení. Občania so zdravotným postihnutím sa rozlišujú podľa toho, aké veľké je ich uznané postihnutie. Zjednodušene ich môžeme zatriediť do troch skupín:

- 21 občanov, ktorí majú zníženú schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť o 20 až 40 percent

- občania, ktorí majú zníženú schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť o 40 až 70 percent

- občania, ktorí majú zníženú schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť o 70 a viac percent.

Percentuálna miera poklesu schopností vykonávať zárobkovú činnosť sa preukazuje rozhodnutím Sociálnej poisťovne alebo posudkom útvaru sociálneho zabezpečenia. Väčšina nárokov na príspevky od štátu sa týka druhej a tretej skupiny občanov so zdravotným postihnutím.

4.4 Cieľová skupina Občania sociálne vylúčení

Sociálne vylúčenie môžeme definovať ako proces, ktorým sú jednotlivci i celé skupiny osôb zbavované prístupu k zdrojom nevyhnutným pre zapojenie sa do sociálnych, ekonomických a politických aktivít spoločnosti ako celku. Proces sociálneho vylúčenia je primárne dôsledkom chudoby a nízkych príjmov, prispievajú k nemu však aj ďalšie faktory ako je diskriminácia, nízke vzdelanie či zlé životné podmienky. Sociálne vylúčení sú odrezaní od inštitúcií a služieb, sociálnych sietí a vzdelávacích príležitostí. Prejavom

sociálneho vylúčenia je teda napríklad dlhodobá nezamestnanosť, závislosť na sociálnych dávkach, život v priestorovo vylúčených častiach obcí (getách), nízka kvalifikácia, zlý zdravotný stav, rozpad rodín či strata sebaúcty. Ako adaptácia na podmienky sociálneho vylúčenia sa často vytvárajú špecifické hodnoty a normy, medzi ktoré patrí napríklad dôraz na prítomnosť, neschopnosť plánovať do budúcnosti, pocity beznádeje a bezmocnosti či presvedčenia, že človek nemôže ovplyvniť vlastnú sociálnu situáciu.

Cieľová skupina Občania sociálne vylúčení zahŕňa: nezamestnaní /dlhodobo nezamestnaní/, osoby - poberatelia sociálnych dávok /dávok v hmotnej núdzi/, nízkopríjmové osoby a rodiny, osoby bez vzdelania alebo len s dosiahnutým základným vzdelaním, osamelo žijúci seniori, zdravotne ťažko postihnutí s nízkym dôchodkom, osamelé, slobodné matky s dieťaťom/deťmi, osamelo žijúci, slobodní muži neschopní sa o seba postarať, jednodnotovo orientované osoby, osoby so závislosťou/chronickou závislosťou (gamblerstvo, alkoholizmus, drogová závislosť),

4.5 Koncept rozvoja sociálnych služieb a komunitných služieb na území obce

Koncept zahŕňa tú časť stratégie rozvoja poskytovania služieb v obci Nová Bašta, ktorá stanovuje spoločné ciele a úlohy, ktoré sú potrebné pre všetky úrovne a formy poskytovaných služieb na území obce. Všeobecný koncept predstavuje celkový pohľad na možnosti rozvoja v tejto oblasti, rámec smerovania a budovania sociálnych a komunitných služieb a vymedzuje nevyhnutné predpoklady potrebné na ich realizáciu. Patrí sem zadefinovanie:

1. charakteristiky plánovaného systému sociálnych služieb
2. spoločných priorít a cieľov
3. časového rámca realizácie

4.5.1 Koncepcia - všeobecné priority

Nový systém rozvoja v oblasti sociálnych služieb by mal zohľadňovať súbor istých vlastností, ktoré by mali byť preferované všetkými poskytovateľmi týchto služieb a mal by spĺňať atribúty, ktorých obsah môžeme realizovať plnením nasledovných cieľov:

Tabuľka 18 – Všeobecné priority

Cieľ	Názov	Opis cieľa
Cieľ č.1	Dostupnosť	Plánovanie dostupných sociálnych služieb vo vzťahu k obyvateľovi, užívateľovi, ako aj z hľadiska dostupnosti zdrojov a možností komunity, obce časová dostupnosť finančná dostupnosť - ekonomické možnosti občana a jeho rodiny pri úhradách za poskytovanú službu, reálne možnosti krytia služby rozpočtovými a mimorozpočtovými zdrojmi obce územná dostupnosť - v čo najbližšej možnej lokalite
Cieľ č.2	Komunitný princíp	Komunita a jej aktuálne problémy tvoria rámec plánu sociálnych služieb. Člen komunity a jeho individuálne potreby, sú v centre pozornosti, sú smerodajné pri nastavovaní druhu a foriem plánovaných sociálnych služieb; občan sa stáva spolupodieľajúcim sa, aktívnym a zodpovedným partnerom
Cieľ č.3	Komplexný prístup	Dôraz na manažovanie služieb z hľadiska ich reálneho plánovania, plnenia a pravidelného monitorovania plnenia stanovených úloh, a to tak, aby v ňom definované služby
Cieľ č. 4	Inovativnosť	Hľadanie progresívnych možností podpory vzniku a fungovania nových druhov služieb, prípadne využívania alternatívneho združovanie služieb v prospech občana a komunity tak, aby sa zabezpečil funkčný a flexibilný systém služieb, ktoré budú zrkadliť aktuálne legislatívne prostredie
Cieľ č. 5	Efektívnosť a transparentnosť	Pravidelné, dostatočné, obojstranné, prehľadné a zrozumiteľné informovanie a komunikovanie procesov prebiehajúcich v sociálnej oblasti - predpoklad pre zabezpečenie adekvátneho prístupu všetkých zainteresovaných k informáciám a teda i k možnostiam využívania služieb v komunite

4.5.2 Spoločné priority a ciele

Tabuľka 19 – Spoločné priority a ciele

PRIORITA č.1	SOCIÁLNE SLUŽBY AKO SYSTEM
Cieľ	Zahŕňa stabilizáciu a optimalizáciu podmienok na koordinovanie oblasti sociálnych služieb tak, aby sa zabezpečila čo najväčšia dostupnosť a efektívnosť sociálnych služieb. Plánovanie služieb s ohľadom na dopyt občana, ale aj dostupnosť a synergiu zdrojov poskytovateľa (lokálnych, regionálnych, VÚC, štát, EÚ). Pravidelná aktualizácia vstupných informácií z komunity, analýza možných rámcov riešení a následné komunikovanie s odbornou a laickou verejnosťou.
PRIORITA č.1	SOCIÁLNE SLUŽBY AKO SYSTEM
Opatrenie 1.1	Zabezpečenie koordinovania sociálnych služieb
Opis aktivít	Vytvorenie podmienok na odborné koordinovanie predmetnej oblasti, zapájanie horizontálneho a vertikálneho manažovania procesov, vrátane manažovania ľudských zdrojov a možného zapojenia organizačných zložiek na komplexnejšie riešenie problematiky (interní/externí odborní pracovníci) .
Opatrenie 1.2	Štruktúrovanosť služieb a progresívny prístup
Opis aktivít	Zavádzanie progresívneho prístupu, ktorý kladie dôraz i na ekonomické aspekty: plánovanie, realizovanie úloh, monitoring, hodnotenie, implementácia záverov a hodnotení. Dôraz na štruktúru služieb a ich nadväznosť v systéme pomoci. Pravidelné predkladanie analýz a efektívnych riešení orgánom obce pri schvaľovaní projektových zámerov.
Opatrenie 1.3	Zavádzanie štandardov kvality poskytovania služieb
Opis aktivít	Uplatňujúc platnú legislatívu, národné rozvojové stratégie a koncepciu vyššieho územného celku v oblasti sociálnych služieb zaviesť u poskytovateľov systém štandardov kvality poskytovania jednotlivých druhov a foriem sociálnych a komunitných služieb a ich hodnotenia a to z hľadiska: <ul style="list-style-type: none">- personálnych podmienok: kvalifikovaný a odborne zdatný personál poskytovateľa, zvyšovanie kvalifikácie, pravidelná supervízia zamestnancov- prevádzkových podmienok: podmienky zriaďovania a fungovania služby, bezbariérovosť budov a prostredia- procesných podmienok: aktualizácia metodík, náležitostí a procesu žiadosti občana o službu, zmluvných podmienok poskytovania služieb a pod.

4.5.3 Špecifické ciele

V zmysle Programu rozvoja obce Nová Bašta na roky 2018 - 2022 - na základe analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia obce Nová Bašta, v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja a s Programom rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja a so zohľadnením nastavenia programovacieho obdobia 2020-2025 programová časť obsahuje nasledovné špecifické ciele:

1. Vytváranie podmienok pre rozvoj zamestnanosti
2. Posilnenie bezpečnosti obyvateľov a modernej správy obce
3. Zvýšenie kvality osobných sociálnych služieb
4. Zlepšenie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a cezhraničnej spolupráce
5. Zvýšenie kvality životného prostredia

Zdroj: Program rozvoja obce Nová Bašta na roky 2018 - 2022

Cieľ 3: Zvýšenie kvality osobných sociálnych služieb

Kvalita osobných sociálnych služieb, medzi ktoré patria vzdelávacie, sociálne, zdravotné služby a služby poskytujúce kultúrne, športové a voľno časové vyžitie je pre každú obec kľúčová a rozhodujúca pre kvalitu života obyvateľov obce. Preto je potrebné nielen zlepšiť fyzický stav nehnuteľností, v ktorých sú tieto služby poskytované, ale aj hľadať cesty ako zlepšovať kvalitu týchto služieb, najmä vzdelávacích v rámci daných možností a existujúcej sociálnej štruktúry obyvateľov obce. Bohatosť ponuky kultúrnych a športových aktivít musí reflektovať existujúci dopyt, ale mala by ho o málo predbiehať.

Strategickým dokumentom na najvyššej úrovni je Reformovaná kohézna politika 2014-2020. Táto politika Európskej únie pre programovacie obdobie 2020-2025 definuje 11 tematických cieľov.

Tabuľka 20 - Súlad strategických cieľov PRM Nová Bašta s Tematickými cieľmi EÚ

Cieľ	Strategické ciele PRM	Tematické ciele EÚ
1	Vytváranie podmienok pre rozvoj zamestnanosti	3 – Zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov 8 – Podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily 11 – Posilnenie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy
2	Posilnenie bezpečnosti obyvateľov a modernej správy obce	2 – Zlepšenie prístupu k informáciám
3	Zvýšenie kvality osobných sociálnych služieb	9 – Podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe 10 – Investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania
4	Zlepšenie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a cezhraničnej spolupráce	6 – Ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov
5	Zvýšenie kvality životného prostredia	5 – Podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika 6 – Ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov

Zdroj: Program rozvoja obce Nová Bašta na roky 2018 - 2022

Súlad jednotlivých strategických cieľov PRM Nová Bašta s prioritami v NSRR pre Banskobystrický kraj

Tabuľka 21 - Súlad strategických cieľov PRM s prioritami NSRR

Cieľ	Strategické ciele PRM		Priorita NSRR
SC1	Vytváranie podmienok pre rozvoj zamestnanosti	INTEL UDRŽ INKL	Zvýšiť konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov Zamerat' aktivity na rozvoj služieb v cestovnom ruchu vytvárať podmienky pre rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu zvýšiť zamestnanosť predovšetkým u dlhodobo nezamestnaných s nízkou kvalifikáciou
SC2	Posilnenie bezpečnosti obyvateľov a modernej správy obce	INKL	zvýšiť celkovú kvalitu života obyvateľov BBSK
SC3	Zvýšenie kvality osobných sociálnych služieb	INTEL	Rozvíjať pracovnú silu prostredníctvom zvýšenia dostupnosti ďalšieho vzdelávania
SC4	Zlepšenie podmienok pre rozvoj cestovného ruchu a cezhraničnej spolupráce	INTEL UDRŽ	zamerat' aktivity na rast sektoru služieb v cestovnom ruchu a podnikaní na vidieku, vytvárať podmienky pre rozvoj trvalo udržateľného cestovného ruchu
SC5	Zvýšenie kvality životného prostredia	UDRŽ	zlepšiť stav životného prostredia a racionálne využívanie zdrojov prostredníctvom dobudovania environmentálnej infraštruktúry a posilnenia environmentálnej zložky trvalo udržateľného rozvoja

Zdroj: Program rozvoja obce Nová Bašta na roky 2018 - 2022

Strategický cieľ 3 : Zvýšenie kvality osobných sociálnych služieb

Cieľom tohto strategického cieľa je zlepšenie stavu infraštruktúry škôl, vzdelávacích, kultúrnych a komunitných centier, riešenie sociálnej a zdravotnej starostlivosti v súvislosti s trendom rastu podielu seniorov, údržbu a skvalitnenie športovej infraštruktúry tak, aby vyhovovali miestnym potrebám.

Opatrenie 3.3: Zvýšenie kvality sociálnych a zdravotných služieb

Aktivity zamerané na:

- Spracovanie analýzy stavu a dopytu po sociálnych komunitných službách (súčasť komunitného plánu)
- Zriadenie a zabezpečenie poskytovania vybraných sociálnych služieb

- Aktualizáciu komunitného plánu sociálnych služieb
- Zriadenie Komunitného centra
- Zriadenie denného stacionára pre seniorov
- Rozšírenie starostlivosti o seniorov
- Rozvíjanie dobrovoľníckej práce v oblasti poskytovania sociálnych služieb
- Podporu zriadenia chýbajúcich odborných ambulancií zdravotnej starostlivosti
- Zvýšenie informovanosti o poskytovaných sociálnych službách

Tabuľka 22 - Plán sociálnych služieb podľa PRM Nová Bašta

	Aktivita	Termín	Zodpovednosť	Zdroje financovania
3.3.1	Vypracovať analýzu stavu a dopytu po komunitných sociálnych službách	2018+	OcÚ	MR
3.3.2	Zriadiť vybrané komunitné sociálne služby na základe analýzy	2017+	OcÚ	MR, ŠR, FSR
3.3.3	Zabezpečiť poskytovanie vybraných sociálnych služieb na zmluvnom základe	2017+	OcÚ	MR, ŠR, FSR
3.3.4	Aktualizovať komunitný plán sociálnych služieb	2018	OcÚ	MR
3.3.5	Vybudovať komunitné centrum pre MRK	2018+	OcÚ	MR, OP EZ 5.1
3.3.6	Zriadenie denného stacionára pre seniorov	2018+	OcÚ	MR, ŠR
	Aktivita	Termín	Zodpovednosť	Zdroje financovania
3.3.7	Rozširovať základné sociálne poradenstvo pre seniorov	2018+	OcÚ	MR
3.3.8	Rozvíjať dobrovoľnícku prácu v oblasti sociálnych a zdravotných služieb	2018+	OcÚ	MR
3.3.9	Zvýšiť počet poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (kožná a očná ambulancia)	2018	OcÚ	MR, OP EZ 4.2
3.3.10	Spracovať informačný materiál o poskytovaných sociálnych službách na území obce	2018	OcÚ	MR, IROP 5.1, BBSK

Zdroj: Program rozvoja obce Nová Bašta na roky 2018 - 2022

Merateľné ukazovatele:

1. Počet nových komunitných sociálnych služieb
2. Spracovaná analýza stavu a dopytu po sociálnych službách
3. Počet poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v obci
4. Počet dobrovoľníkov v sociálnej a zdravotníckej pomoci
5. Aktualizovaný komunitný plán
6. Vybudované komunitné centrum
7. Denný stacionár pre seniorov zriadený

8. Počet seniorov, ktorým bolo poskytnuté poradenstvo
9. Informačný materiál o poskytovaných sociálnych službách na území obce spracovaný

5 IMPLEMENTÁCIA A MONITORING KPSS OBCE NOVÁ BAŠTA

Komunitné plánovanie je dlhodobý proces. Spracovanie, odovzdanie a schválenie dokumentu je len ukončením jednej etapy. Je nevyhnutné sledovať a vyhodnocovať časový plán realizácie a implementovať do komunitného plánu zmeny, ktoré nastanú v priebehu realizácie jednotlivých aktivít.

Úspešná realizácia navrhovaného Komunitného plánu sociálnych služieb obce Nová Bašta bude závisieť na organizačnom a riadiacom zabezpečení komunitného plánovania.

Riadiaca skupina projektu tvorby KPSS konštatuje, že predkladaný Komunitný plán deklaruje stratégiu obce v oblasti sociálnych služieb definovaním všeobecných a špecifických cieľov s prihliadnutím na jednotlivé cieľové klientske skupiny, pričom tieto sú následne premietnuté do stanovenia priorít, opatrení a konkrétnych aktivít potrebných na realizovanie v praxi.

Na záver predkladaného konceptu rozvoja sociálnych a komunitných služieb členovia riadiacej skupiny považujú za potrebné predložiť metodiku implementácie, teda realizácie Komunitného plánu, a zároveň metodiku monitoringu plnenia Komunitného plánu v podmienkach samosprávy obce Nová Bašta.

5.1 Implementácia KPSS

Pre úspešnú realizáciu jednotlivých aktivít definovaných v Komunitnom pláne považujeme za nutné stanoviť ich predbežný vecný, časový a finančný rámec.

5.1.1 Časový harmonogram KPSS

Vymedzuje harmonogram hľadania možných riešení, účasti na pracovných rokovaníach, prípravu podkladov, materiálov, analýz, rozhodnutí, stanovísk a následnej realizácie opatrení a konkrétnych aktivít. Časový rámec plnenia Komunitného plánu je stanovený na roky 2018 až 2022, pričom jednotlivé aktivity budú realizované priebežne, v súlade s potrebami občanov, ako aj reálnymi možnosťami samosprávy. Na základe vyššie uvedeného sme stanovili plnenie jednotlivých cieľov a úloh uviedli ku každej aktivite osobitne.

5.1.2 Realizátori KPSS

Za plnenie konceptu predkladaného Komunitného plánu zodpovedajú nasledovné zložky:

a/ Koordinátor a garant plnenia Komunitného plánu: je Obecný úrad v Novej Bašte (vedúca odboru sociálo-správneho a školstva OcÚ v súčinnosti s jednotlivými participujúcimi odbormi OcÚ a komisiou pre otázky sociálne odkázaného spoločenstva),

b/ Riadiaca skupina projektu plnenia Komunitného plánu (RS KPSS): naďalej sú ňou participujúci členovia fungujúcej Riadiacej skupiny a naďalej deklarujú svoj zámer účasti na predmetnom projekte. Riadiaca skupina KPSS je počas celého obdobia implementácie projektu poradným a konzultačným orgánom, ktorý na základe predložených správ a analýz garanta plnenia KPSS navrhuje stratégie, možnosti a riešenia, pripomienkuje predkladané návrhy a navrhuje prípadné zmeny a doplnenia jestvujúceho Komunitného plánu, a zároveň vyvíja aktivity súvisiace s realizáciou konceptu rozvoja sociálnych služieb na území obce Nová Bašta.

c/ Realizátori Komunitného plánu: sú Obec Nová Bašta a ním zriadené subjekty, ostatní verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb a subjekty poskytujúce verejnoprospešné služby občanom obce.

5.1.3 Finančné zdroje na realizáciu KPSS

Predpokladáme, že na realizáciu Komunitného plánu budú potrebné finančné a nefinančné zdroje rozpočtu obce, ale aj externé zdroje a to hlavne potenciálne zdroje z európskych fondov, štátneho rozpočtu, ako aj dostupných zdrojov z nadácií, grantov a dotácií, darov a príspevkov donorov.

5.2 Monitoring KPSS

Stanovenie rámca rozvoja sociálnych a komunitných služieb na území obce Nová Bašta, ako aj jeho aplikovanie v každodennom živote obyvateľov obce Nová Bašta vyžaduje i jeho priebežné vyhodnocovanie. Aktérmi procesu monitorovania plnenia KPSS sú tieto zložky:

a/ Koordinátor a garant plnenia Komunitného plánu (OcÚ v zastúpení s vedúcou oboru sociálo-správneho a školstva a participujúce odbory OcÚ),

b/ Riadiaca skupina projektu plnenia Komunitného plánu (RS-KPSS): členovia monitorovacej pracovnej skupiny.

Pre vyhodnotenie plnenia komunitného plánu je potrebné vykonať tieto kroky:

- 1/ Členmi monitorovacieho tímu sa stávajú členovia riadiacej skupiny KPSS na základe ich menovania starostom OcÚ. Členovia monitorovacieho tímu sa stretnú 1-krát ročne na základe zvolania vedúcej odboru sociálno-správneho a školstva, ktorá predkladá správu o priebežnom plnení KPSS.
- 2/ Obecný úrad každoročne vypracuje správu o plnení komunitného plánu a predkladá ju do príslušných odborných komisií pri MZ Nová Bašta.
- 3/ Obecný úrad priebežne vykoná monitoring poskytovateľov sociálnych a komunitných služieb, ako aj potrieb a požiadaviek občanov.

Úlohou týchto monitorovacích zložiek KPSS je dohliadať na adekvátne a aktuálne plnenie samotných ustanovení Komunitného plánu, ale aj na rovnomerný rozvoj ponuky služieb a ich dostupnosť pre všetky štyri definované klientske cieľové skupiny.

ZÁVER

Komunitný plán sociálnych služieb obce Nová Bašta je výsledkom spolupráce poskytovateľov sociálnych služieb na území obce Nová Bašta, ako aj obyvateľov obce, ktorí sú prijímateľmi sociálnych služieb. Proces prípravy dokumentu I. časť sa ukončil v roku 2022 následne príprava nového dokumentu začala v januári 2022 a bola ukončená v januári 2023. Komunitný plán sociálnych služieb bol pripravovaný členmi Riadiacej skupiny a pracovných skupín KPSS, do finálnej podoby bol spracovaný koordinátorom.

Komunitný plán je spracovaný v súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb v rokoch 2023-2028, s Koncepciou rozvoja sociálnych služieb na území BBSK a nadväzuje na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nová Bašta.

Proces tvorby KPSS prebiehal podľa vopred schváleného harmonogramu a trval päť mesiacov. Podstatnou fázou bola analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb ako aj ďalších obyvateľov obce Nová Bašta, analýza stavu poskytovateľov sociálnych služieb, ako aj analýza sociologických a demografických údajov obce Nová Bašta.

Podakovanie patrí všetkým za ochotu, profesionalitu a najmä spoluprácu pri tvorbe Komunitného plánu sociálnych služieb obce Nová Bašta. Sme presvedčení, že komunitné plánovanie bude stálou súčasťou praxe a procesov smerujúcich k rozvoju sociálnych služieb na území nášho obce. Veríme, že aktívna účasť zo strany poskytovateľov a občanov obce pretrvá aj pri realizácii navrhovaných opatrení, ako aj pri nevyhnutnom budúcom aktualizovaní tohto Komunitného plánu.

Schvaľujem:

.....

Richard Molnár – starosta obce

PRAMENE A ZDROJE TVORBY KPSS

- Ústava Slovenskej republiky
- Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v platnom znení
- Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
- Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine
- Program rozvoja obce Nová Bašta na roky 2018-2022
- Woleková, H. - Mezianová, M.: Minipríručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb, SOCIA - nadácia na podporu sociálnych zmien, Bratislava 2004
- Matoušek, O. a kol.: Metody a řízení sociální práce, Portál, Praha 2003

